C/2023/457

1.12.2023

P9_TA(2023)0098

Αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ

Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Απριλίου 2023 σχετικά με την πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης, της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου, και του κανονισμού (ΕΕ) 2015/757 (COM(2021)0551 — C9-0318/2021 — 2021/0211A(COD))

(Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση)

(C/2023/457)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (COM(2021)0551),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 2 και το άρθρο 192 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οποία του υποβλήθηκε η πρόταση από την Επιτροπή (C9-0318/2021),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

— έχοντας υπόψη την αιτιολογημένη γνώμη που υποβλήθηκε από την Τσεχική Γερουσία στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου αριθ. 2 σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, με την οποία υποστηρίζεται ότι το σχέδιο νομοθετικής πράξης δεν συνάδει προς την αρχή της επικουρικότητας,

— έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2021 ([1]),

— έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών της 28ης Απριλίου 2022 ([2]),

— έχοντας υπόψη την προσωρινή συμφωνία που εγκρίθηκε από την αρμόδια επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 4 του Κανονισμού του, τη δέσμευση που ανέλαβε η Επιτροπή να αναλάβει τη θέση του Κοινοβουλίου, και τη δέσμευση που ανέλαβε ο εκπρόσωπος του Συμβουλίου με επιστολή της 8ης Φεβρουαρίου 2023 να εγκρίνει την εν λόγω θέση, σύμφωνα με το άρθρο 294 παράγραφος 4 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

— έχοντας υπόψη την απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων, της 9ης Μαρτίου 2023, να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων να χωρίσει τη νομοθετική διαδικασία και να προβεί στην κατάθεση δύο χωριστών ενοποιημένων κειμένων προς εξέταση στην ολομέλεια,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 59 του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Προϋπολογισμών, της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας, της Επιτροπής Ανάπτυξης και της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού,

— έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (A9-0162/2022),

1. εγκρίνει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση όπως παρατίθεται κατωτέρω ([3])·

2. λαμβάνει υπόψη τις δηλώσεις της Επιτροπής που επισυνάπτονται στο παρόν ψήφισμα,

3. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει εκ νέου την πρόταση στο Κοινοβούλιο, αν την αντικαταστήσει με νέο κείμενο, αν της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις ή αν προτίθεται να της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις·

4. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα εθνικά κοινοβούλια.

([1]) ΕΕ C 152 της 6.4.2022, σ. 175.
([2]) ΕΕ C 301 της 5.8.2022, σ. 116.
([3]) Η παρούσα θέση αντικαθιστά τις τροπολογίες που εγκρίθηκαν στις 22 Ιουνίου 2022 (ΕΕ C 32 της 27.1.2023, σ. 108).

P9_TC1-COD(2021)0211A

Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καθορίστηκε σε πρώτη ανάγνωση στις 18 Απριλίου 2023 εν όψει της έγκρισης οδηγίας (ΕΕ) 2023/… του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Ένωσης

(Καθώς έχει επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η θέση του Κοινοβουλίου αντιστοιχεί στην τελική νομοθετική πράξη, οδηγία (ΕΕ) 2023/959.)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΨΗΦΙΣΜΑ

Δηλώσεις της Επιτροπής με την ευκαιρία της έκδοσης της οδηγίας (ΕΕ) 2023/959 ([1]) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης, της απόφασης (ΕΕ) 2015/1814 σχετικά με τη θέσπιση και τη λειτουργία αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς όσον αφορά το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου

Ταμείο Καινοτομίας και Θάλασσας

Τα ειδικά θέματα για τον ναυτιλιακό τομέα στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που αναφέρονται στο άρθρο 10α παράγραφος 8 θα πρέπει να διαθέσουν 20 εκατομμύρια δικαιώματα έως το 2030 στους εν λόγω τομείς, σύμφωνα με τους σχετικούς εφαρμοστέους κανόνες.

Διαφάνεια της αγοράς

Προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η ακεραιότητα και η διαφάνεια της ευρωπαϊκής αγοράς ανθρακούχων εκπομπών, η Επιτροπή θα εισαγάγει αλλαγές στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που διέπουν τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπής και τη λειτουργία του ενωσιακού μητρώου, με σκοπό τη βελτίωση των εκθέσεων που υποβάλλονται βάσει κανονιστικών διατάξεων και της παρακολούθησης της αγοράς στην αγορά δικαιωμάτων εκπομπής και των παραγώγων τους, την προώθηση της πρόληψης και του εντοπισμού καταχρήσεων της αγοράς και τη συμβολή στη διατήρηση της εύρυθμης λειτουργίας των αγορών για δικαιώματα εκπομπής και συναφή παράγωγα.

Το άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1031/2010 της Επιτροπής (κανονισμός για τους πλειστηριασμούς) θεσπίζει την υποχρέωση του χώρου πλειστηριασμών να αναφέρει τις πλήρεις και ακριβείς λεπτομέρειες κάθε συναλλαγής πλειστηριασμού στην αρμόδια εθνική αρχή που ορίζεται βάσει της οδηγίας 2014/65/ΕΕ (MiFID 2). Κατά την επικείμενη αναθεώρηση του κανονισμού για τους πλειστηριασμούς, η Επιτροπή θα προβλέπει ότι τα δεδομένα σχετικά με τους πλειστηριασμούς θα αναφέρονται επίσης απευθείας στην Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ESMA). Αυτό θα ενισχύσει την αποτελεσματική παρακολούθηση των πλειστηριασμών δικαιωμάτων εκπομπής και των σχετικών διασυνδέσεων με τη δευτερογενή αγορά.

Το άρθρο 55 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1122 της Επιτροπής (κανονισμός για το μητρώο) προβλέπει ότι οι καθαρά διμερείς εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές πρέπει να χαρακτηρίζονται κατά την έναρξη μεταφοράς δικαιωμάτων εκπομπής στο ενωσιακό μητρώο. Ωστόσο, ο εν λόγω χαρακτηρισμός δεν πραγματοποιείται συστηματικά από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Η Επιτροπή θα τροποποιήσει την απαίτηση χαρακτηρισμού των καθαρά διμερών εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών, προκειμένου να ενημερώνονται καλύτερα οι κάτοχοι λογαριασμών και να διασφαλίζεται η καλύτερη εφαρμογή της εν λόγω διάταξης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα εφαρμόσει τεχνικές προσαρμογές στο σύστημα του ενωσιακού μητρώου, ώστε ο χαρακτηρισμός αυτός να καταστεί υποχρεωτική απαίτηση για την εκτέλεση των συναλλαγών.

Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των δεδομένων που διατίθενται στις ρυθμιστικές αρχές της αγοράς για τη λεγόμενη αγορά δικαιωμάτων εκπομπής άμεσης παράδοσης, η Επιτροπή θα τροποποιήσει επίσης τον κανονισμό για το μητρώο, ώστε να μπορούν οι ρυθμιστικές αρχές της αγοράς να ζητούν τακτική πρόσβαση σε δεδομένα από το ενωσιακό μητρώο. Αυτό θα επιτρέψει στις ρυθμιστικές αρχές να λαμβάνουν εγκαίρως πληροφορίες οι οποίες θα μπορούν να διασταυρώνονται με τα κανονιστικά δεδομένα που λαμβάνονται για τις αγορές παραγώγων και να παρεμβαίνουν, κατά περίπτωση, προκειμένου να διατηρηθεί η εύρυθμή λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς ανθρακούχων εκπομπών.

Τέλος, η Επιτροπή θα ήθελε να υπενθυμίσει ότι, από τον Ιανουάριο του 2018, τα δικαιώματα εκπομπής ταξινομούνται ως χρηματοπιστωτικά μέσα από την οδηγία για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MiFID2). Προηγουμένως, μόνο οι συμβάσεις παραγώγων δικαιωμάτων εκπομπής ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Στην πράξη, η ταξινόμηση αυτή δημιουργεί πολύ συγκεκριμένες υποχρεώσεις για τις οντότητες που πραγματοποιούν συναλλαγές στην ευρωπαϊκή αγορά ανθρακούχων εκπομπών.

Σύμφωνα με το άρθρο 58 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ (MiFID2), όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά πρέπει να αναφέρουν σε καθημερινή βάση τον αριθμό των θέσεων που κατέχουν στην αγορά ανθρακούχων εκπομπών (αναφορά θέσης). Οι εν λόγω εκθέσεις θέσης υποβάλλονται στις σχετικές εθνικές αρμόδιες αρχές και δημοσιεύονται σε εβδομαδιαία βάση από την ΕΑΚΑΑ (ESMA).

Σύμφωνα με το άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 600/2014 (MiFIR), οι συμμετέχοντες στην αγορά πρέπει επίσης να γνωστοποιούν στις εθνικές αρχές λεπτομερή στοιχεία όλων των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών τους σε δικαιώματα εκπομπής και παράγωγα αυτών, συμπεριλαμβανομένων των εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών (υποχρέωση αναφοράς συναλλαγών). Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς), όλοι οι συμμετέχοντες στην αγορά υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες για την πρόληψη της κατάχρησης της αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της νομικής υποχρέωσης αναφοράς κάθε ύποπτης συναλλακτικής συμπεριφοράς στις αρμόδιες χρηματοπιστωτικές αρχές.

Οι συμμετέχοντες στην αγορά πρέπει να αναφέρουν τις συναλλαγές τους σε δικαιώματα εκπομπής και παράγωγα αυτών στις σχετικές εθνικές αρμόδιες αρχές, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την εποπτεία της αγοράς ανθρακούχων εκπομπών. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι δράσεις τους συντονίζονται από την ESMA, όπως συμβαίνει και για άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα.

([1]) ΕΕ L 130 της 16.5.2023, σ. 134.

Χρήση των εσόδων

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το άρθρο 3δ παράγραφος 4, το άρθρο 10 παράγραφος 3 και το άρθρο 30δ παράγραφος 6 της οδηγίας 2003/87/ΕΚ δεν υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να δεσμεύουν κονδύλια σε εθνικό επίπεδο. Η εν λόγω οδηγία καθορίζει τόσο την πηγή των εσόδων όσο και τους γενικούς σκοπούς από τους οποίους επιλέγουν τα κράτη μέλη για να χρησιμοποιήσουν τα εν λόγω έσοδα.

Η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να δεσμεύουν τα έσοδα από τον πλειστηριασμό των δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ, αλλά μπορούν να χρησιμοποιούν «το ισοδύναμο σε οικονομική αξία» των εν λόγω εσόδων.